

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Івано-Франківський фаховий коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи пластичної анатомії»

Освітня програма «Дизайн»

Спеціальність **022** «Дизайн»

Галузь знань **02** «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи пластичної анатомії
Рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
Викладач	Сорока Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	0963200731
Е-mail викладача	oksana.soroka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні та практичні заняття
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Середа 15:30
2. Анотація до курсу	
<p>Засвоєння теоретичних знань з анатомії людини, пізнання пластичних особливостей форми під час практичних занять розвиває у здобувачів об'ємно-просторове бачення, розуміння конструктивно-анатомічної будови, законів об'ємної побудови і площинного зображення людського тіла. Під час занять здобувачі набувають ґрунтовних теоретичних знань з пластичної анатомії, вивчають закони побудови зображення людського тіла. Курс "Пластична анатомія" має практичне спрямування, пов'язане з майбутньою художньою діяльністю здобувачів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: засвоєння знань з побудови тіла людини (побудови скелету, м'язової системи та суглобів), вікових та статевих особливостей побудови кістково-м'язової системи людини, впливу на пластику та пропорції людини окремих частин скелету.</p> <p>Завдання полягають в отриманні теоретичних знань щодо побудови скелету людини взагалі та його складових; м'язової системи та формування зовнішніх форм людини; вікових та статевих особливостей будови кістково-м'язової системи людини, пропорцій; пропорцій людини окремих частин скелету та змін, що відбуваються при русі. Знання з пластичної анатомії закріплюється в процесі конспектування та ескізних замальовок, а також контрольним опитуванням по вивченій темі.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкрити зміст, науково-теоретичні основи та методику вивчення пластичної анатомії; - навчити здобувачів основам пластичного вирішення в процесі зображення людини; - формувати уміння застосовувати знання з пластичної анатомії на заняттях з рисунку, живопису; - сприяти розвитку художнього мислення, зорової пам'яті, просторових уявлень, та естетичного ставлення до творів мистецтва; - засвоїти теоретичні знання з анатомії людини, тварин, послуговуватись анатомічною термінологією, розвивати у студентів об'ємно-просторове бачення, розуміння конструктивно-анатомічної будови, законів об'ємної побудови і площинного зображення людського тіла <p>У результаті вивчення навчального курсу здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - будову тіла людини: кісткову та м'язову системи, їх функції; - суглоби, їх види і форми; - пропорції, вікові та статеві відмінності будови тіла людини; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконувати зображення людини, використовуючи знання пропорцій та будови тіла; - аналізувати анатомічну будову тіла людини; - аналізувати та порівнювати будову тіла за віковими та статевими ознаками; 	

- застосовувати знання, уміння й навички в скульптурному, живописному і графічному зображеннях людини
- спираючись на знання з пластичної анатомії, уміти конструктивно правильно побудувати форму людського тіла та виразно моделювати її;
- використовуючи знання пропорцій, конструкції та анатомічної будови людського тіла, виконувати самостійно зображення людини в різних ракурсах та жанрах мистецтва;
- спираючись на знання з пластичної анатомії, уміти аналізувати твори митців, вміти розкривати особливості їх пластичної мови у зображенні людини.

4. Результати навчання (компетентності)

Соціально-особистісні компетентності

1. Здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінній від професійної.
2. Здатність критично оцінювати й переосмислювати власний і чужий досвід, аналізувати свою професійну й соціальну діяльність.
3. Здатність до креативності та системного мислення.
4. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, виходячи із цілей і ситуації спілкування.
5. Розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя.
6. Турбота про якість виконуваної роботи.

Загальні компетентності

1. Здатність застосовувати знання в практичних завданнях.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
6. Базові знання основ мистецтвознавства, філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання історії мистецтва, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.

Професійні компетентності

1. Готовність до реалізації зображувальних навичок у вивченні анатомічної будови людини;
2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями пластичної анатомії;
3. Володіння навичками реалістичного зображення з природи фігури людини;
4. Володіння навичками зображення фігури людини різними рисувальними матеріалами;
5. Здатність застосовувати уявлення про пропорції, будову скелету, форму і функції м'язів, рух у різних суглобах тіла людини;
6. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі пластичної анатомії для відтворення художнього образу;
7. Здатність використовувати знання з пластичної анатомії в практичній мистецтвознавчій діяльності.

5. Організація навчання курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
семінарські	64
самостійна робота	116

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
3	022 Дизайн	2	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Пропорції фігури. Види суглобів Череп. Мозковий череп. Лицевий череп. Основні вимірювальні точки черепа.	Лекційне, практичне	[1-2; 7-9, 10, 15- 16]	Вивчення теоретичного матеріалу. Зарисовки різних ракурсів фігури людини. Виконання рисунку будови черепа двох ракурсів (профіль і фронтальний). (6 год.)	Максимальний бал за опитування та побудову черепа на форматі А3	вересень
2. Кістки тулуба. Будова плечового та тазового поясів людини.	Лекційне, практичне	[1; 8- 9; 11]	Вивчення теоретичного матеріалу. Будова грудної клітки та хребта людини. (6 год.)	Максимальний бал за опитування та побудову скелета на форматі А3	вересень
3. Кістки верхніх та нижніх кінцівок. Пояси верхніх та нижніх кінцівок.		[1-4; 8, 12, 14]	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання рисунку будови скелету верхніх і нижніх кінцівок. Будова кисті та стопи. (6 год.)	Максимальний бал за опитування та побудову скелета на форматі А3	жовтень
4. Класифікація м'язів. М'язи голови та шиї. М'язова система людини.	Лекційне, практичне	[1-4; 6, 17- 19]	Вивчення теоретичного матеріалу. Рисунок м'язів голови та шиї людини. (6 год.)	Максимальний бал за опитування та графічне виконання м'язів голови	Жовтень- листопад
5. М'язи передньої та задньої частин тулуба.	Лекційне, практичне	[1-4; 7, 9, 20-21]	Вивчення теоретичного матеріалу. Рисунок м'язів торсу людини – грудної клітки, живота та спини. (6 год.)	Максимальний бал за опитування	листопад

6. М'язи верхньої кінцівки.	Лекційне, практичне	[1-4; 10-12, 14]	Вивчення теоретичного матеріалу. Рисунок м'язів верхньої кінцівки людини (передня, задня частини). (6 год.)	Максимальний бал за графічне виконання	грудень
7. М'язи нижньої кінцівки.	Лекційне, практичне	[1-4; 7-9]	Вивчення теоретичного матеріалу. Рисунок м'язів нижньої кінцівки (передня, задня частини). (4 год.)	Максимальний бал за опитування та графічне виконання	грудень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що регламентовані у закладі освіти.
Вимоги до письмової роботи	Передбачені дві письмові контрольні роботи.
Семінарські заняття	Відсутність на занятті без поважної причини оцінюється відніманням балу. Активна робота на семінарських заняттях оцінюється від 50 до 90 балів. Кожне практичне завдання оцінюється від 50 до 98 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку враховуються навчальні досягнення здобувачів (бали), набрані на поточному опитуванні під час лекційних занять, практичних вправ та при виконанні завдань для самостійної роботи.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачеві за курс, становить 99 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу. При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на аудиторних заняттях, його активність під час практичних занять; недопустимість пропусків без вагомих причин. Здобувач, який не виконав перераховані умови до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).

8. Рекомендована література

Основна:

1. Бочкова Н.Л. Анатомія людини. Частина 1. Анатомія опорно-рухового апарату. Навчальний посібник для студентів. Київ: «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2021. – 258 с.
2. Барчай Е. Анатомія для художників.– М.: Эксмо, 2002. – 540 с.
3. Головацький А. С., Черкасов В. Г. та ін. Анатомія людини. Підручник. – вид. 7-

ме, доопрац. Вінниця: Нова Книга, 2018. – 368 с., іл.

4. Мірчук З. П., Мірчук М. В. Анатомія людини. Навчальний посібник. – Дрогобич: Вимір, 2007. (електронна версія).

5. Ватагин В.А. Воспоминания. Записки анималиста. - М.: Советский художник, 1980. – 112 с. 9. Гицеску Г. Пластическая анатомия. Строение тела. – Бухарест: Меридиане, 1963. – 156 с. 10. Гицеску Г. Пластическая анатомия. Формы тела в покое и в движении. – Бухарест: Меридиане, 1963. – 240 с.

6. Гицеску Г. Пластическая анатомия. Пластическая морфология. Экспрессивность. – Бухарест: Меридиане, 1966. – 198 с.

7. Robert Beverly, Terence Coyle. Albinus on anatomy. Reprint. Originally published: New York: Watson-Guptill, 1979 (електронна версія).

8. Uldis Zarins. Anatomy of Facial Expression. EU. Anatomy Next, 2017. 222 p. (електронна версія).

9. Dr. Gyorgy Feher. Menschliche Anatomie für Künstler. KÖNEMANN, 2006. (електронна версія).

Електронні джерела

10. Анатомія людини. Кістки черепа. Режим доступу:
https://youtu.be/_TguxZCcZg8?si=i0k8LG8Ys78A9VWb

11. Груднина та ребра. Будова кісток. Режим доступу:
https://youtu.be/6tPqSa8b7ac?si=8hZxI_ES24ZfQMRk

12. Анатомія людини. Кістки верхньої кінцівки. Режим доступу:
<https://youtu.be/PVtKCx8ZA8I?si=wnUSKNHA2pdPK8oV>

13. Анатомія людини. Кістки нижньої кінцівки. Режим доступу:
https://youtu.be/UMVXcGtodkU?si=fFoIkxa3_Qx7oixm

14. Анатомія людини. Кістки кисті. Режим доступу:
https://youtu.be/hyYjj_kiYtk?si=JbKwQGGkSECwAL_F

15. Анатомія людини. Решітчаста кістка анатомія. Режим доступу:
https://youtu.be/_rccOw2IGgQ?si=GoAbtSwfvRyQG0he

16. Анатомія людини. Клиноподібна кістка анатомія. Режим доступу:
https://youtu.be/VB7I_9bqARs?si=uTfQiu3UtxOiAdj

17. Анатомія людини. Мімічні м'язи обличчя. Режим доступу:
https://youtu.be/znMZ_sgPM4Y?si=-uAPhrwXpZGkAqeA

18. Анатомія людини. Жувальні м'язи обличчя. Режим доступу:
<https://youtu.be/teZIR2BgBsk?si=DCSNCvzkWNdMxoap>

19. Анатомія людини. М'язи шиї. Режим доступу:
https://youtu.be/D_P_pEZ1Z4o?si=y-ux_NSo0JLyD7d1

20. Анатомія людини. Поверхневі м'язи спини. Режим доступу:
<https://youtu.be/tKxnQ1FzjJE?si=wjvee3rkuDQFrrHN>

21. Анатомія людини. М'язи грудної клітки. Режим доступу:
<https://youtu.be/qdnTVmTr-YY?si=KIsm10Q8XcP9xA2z>

Викладач Сорока Оксана Василівна